

Szerb Köztársaság,
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium,
Belgrád

Újvidéki Egyetem BTK,
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék,
Újvidék

KÖZSÉGI ANYANYELVI VERSENY

2017/2018.

1. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 90 perc áll rendelkezésedre. A feladatlagra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy a végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javító tanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Javította: _____

A büféből kilépve azt látom, hogy egyre több ember tódul a part felé, mindenki az eget fürkészi. Viharjelzés? Nem. Zamárdi felől reklámrepülő közeleg, a távolból is jól látható, hogy időnként élénk színű labdákat szór a levegőbe. Hamarosan ideér.

Emberáradat rohan a vízbe, egymást lökdösve igyekeznek lejutni a lépcsőkön. Van, aki a köveken mászik át, a parton maradt családtagok pedig üvöltve instruálják a törtető versenyzőket.

Zsezség a víz, mindenki igyekszik bemérni, hová érkezik az égi ajándék.

A zúgás fölerősödik, a labdák hullani kezdenek, az embertömeg eszt vesztve kaszál a vízben. Elhízott családapák támadnak gyorsúszásban a még gazdátlan labdákra, mellettem egy diadalittas, testes nagyfi már négy labdát tol maga előtt. Óvatosan megkérdezem, nem tudna-e egyet adni. Nem lehet, magyarázza, három unokája van, egy meg kell tartaléknak. Nem fessegetem, mire a tartalék. Háborús tapasztalat lehet, jó, ha mindig van otthon liszt, zsír, cukor és gumilabda.

(Tóth Krisztina: *Hazaviszlek, jó?* – részlet)

1. **Elemezd** a következő **mondatot!** **A mondatrészeket** a szokásos módon **jelöld!**

...mellettem egy diadalittas, testes nagyfi már négy labdát tol maga előtt.

2. **Keress ki** az **utolsó** bekezdésből az **igekötős igéket!**

---

3. **Írj ki két-két összetett névszót** a szemelvény **első** és **utolsó** bekezdéséből!

a) _____

b) _____

4. Az **utolsó** bekezdésből **keress ki** azt a **mennyiségjelzős szerkezetet**, amelynek az **alaptagja birtokos személyjelet** tartalmaz!

---

5. **Toldalékkold** a **lép** igét az alábbiak szerint!

a) szótó+képző: _____

b) szótó+jel: _____

c) szótó+ képző+rag: _____

d) szótó+jel+rag: _____

6. Az alábbi mondatban **két létigét** találsz. **Írd be** őket a táblázat **első oszlopába**, majd **töltsd ki** a többi üres mezőt is a **megadott szempontok alapján!**

Nem lehet, magyarázza, három unokája van, egy meg kell tartaléknak.

	Létige	Idő	Mód	Szám	Személy
1.					
2.					

7. **Keress** a szövegben **két olyan szóalakot**, amelynek **szófaja** egyaránt lehet **befejezett melléknévi igenév és múlt idejű ige** is!

---

8. **Írj ki a szövegből** egy-egy:

- a) kölcsönös névmást: _____
- b) kérdő névmást: _____
- c) visszaható névmást: _____
- d) általános névmást: _____
- e) vonatkozó névmást: _____

9. **Keress meg a szövegben** azokat a szavakat (egyet-egyet), amelyek **megfelelnek** az alábbi **szempontoknak!**

- a) Az **első** bekezdésben található, **mutató** névmás, **részleges hasonulás** (zöngétlenedés) történik benne:

- b) A **negyedik** bekezdésben található, **összetett** szó, **részleges hasonulás** (zöngésedés) található benne:

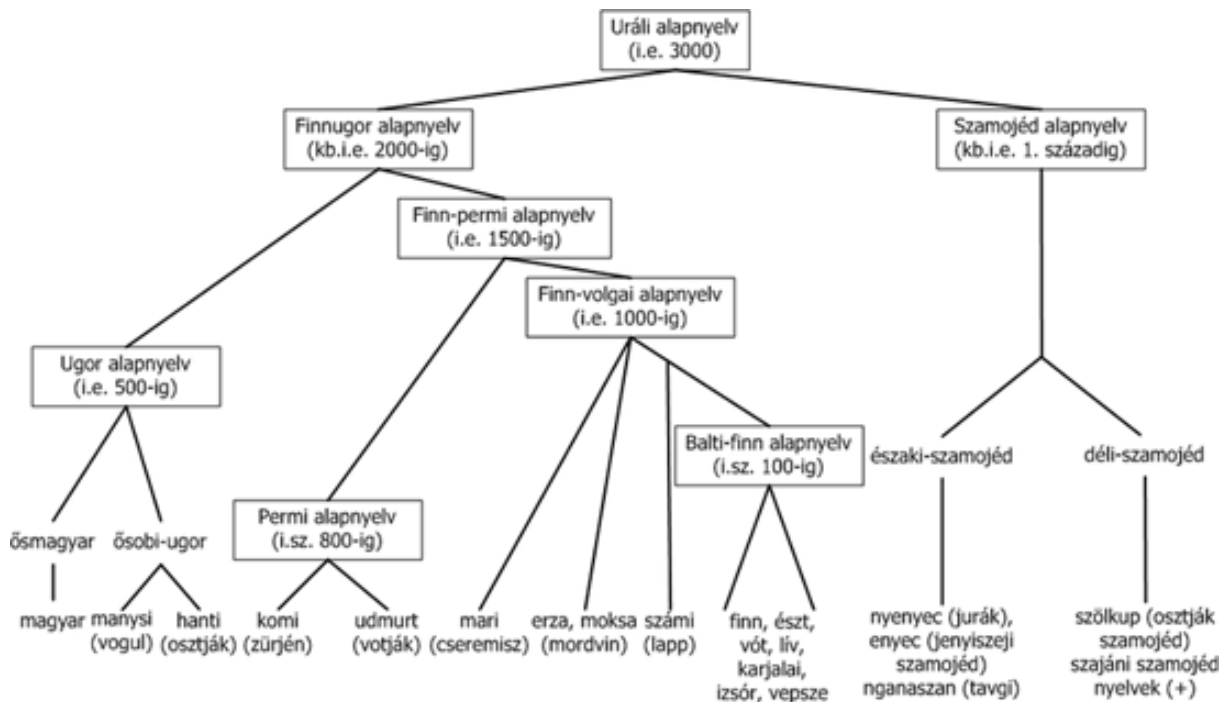
10. **Írd ki a szövegből** azt a **tagmondatot**, amely tőmondat, **állítmánya** pedig **hangutánzó ige!**

---

11. A magyar nyelv nem egységes rendszer, így a szókincse is számos rétegből épül fel. Az alábbiak közül **mely csoportba** tartozik a szemelvény **nagyi** szava?

- a) nyelvjárás
- b) szaknyelv
- c) diáknyelv
- d) tolvajnyelv

12. **Tanulmányozd** az alábbi **ábrát**, majd **válaszolj** a kérdésekre!

a) **Mely(ik) nép(ek)** áll(nak) **legközelebbi nyelvrokonságban** a magyarokkal?

---

b) **Mikor váltak szét** a **finnugor** és a **szamojéd** nyelvek?

---

13. **Mi a címe** az **első magyar** nyelven írt **versnek**?

---

14. A magyar nyelvben a szavak és szóalakok leírását négy alapelv határozza meg. **Állapítsd meg, hogy igazak (I) vagy hamisak (H) a következő állítások!**

a) A <i>Dessewffy</i> névben a hagyományos írás elve érvényesül.	I	H
b) A <i>barátság</i> szóban az egyszerűsítés elve érvényesül.	I	H
c) Az <i>olló</i> szóban a kiejtés elve érvényesül.	I	H
d) A <i>tollal</i> szóban az egyszerűsítés elve érvényesül.	I	H

15. **Figyeld meg a következő ábrákat!**

Az ábrákon kifejezett dolgok, fogalmak, eszmék **közös neve:** _____.

16. Az alábbi állítások közül **melyek igazak az é magánhangzóra? Keretezd be az előttük álló betűt!**

- a) Magas magánhangzó.
- b) Ajakkerekítéses magánhangzó.
- c) Hosszú magánhangzó
- d) Alsó nyelvállású magánhangzó.
- e) Ajakréses magánhangzó.
- f) Középső nyelvállású magánhangzó.
- g) Mély magánhangzó.

17. **Egészítsd ki a szóláshasonlatokat!**

a)		, mint a fal.
b)		, mint a sakál.
c)		, mint a kecske a kést.
d)		, mint a macska a forró kását.
e)		, mint a templom egere.

18. **Húzd alá** azt a szót, amely **nem szinonimája** a többinek!

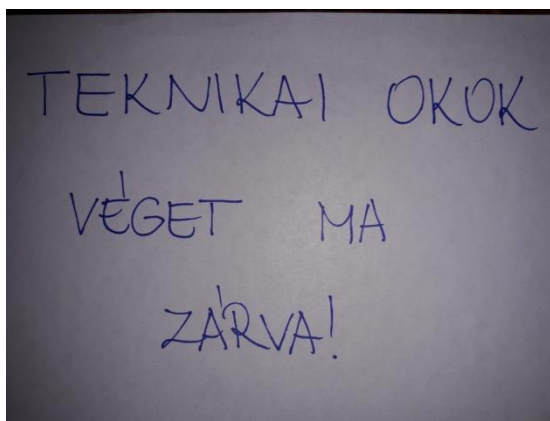
- a) fennhéjázó, fölényes, nagyravágyó, pökhendi
- b) ügyes, csavaros eszű, furfangos, felsőbbrendű

19. **Mi a jelentésük? Figyeld meg** az alábbi meghatározásokat, és a szópár tagjait **írd a megfelelő vonalra!**

fáradtság – fáradtság

- a) fárasztó, kimerítő tevékenység: _____
- b) fáradt állapot: _____

20. **Javítsd ki a helyesírási és nyelvhelyességi hibákat!**

Javítás: _____

JAVÍTÁSI KULCS AZ 1. OSZTÁLYOS TESZTHEZ

(2018. évi községi anyanyelvi verseny)

1. ...mellettem egy diadalittas, testes nagy már négy labdát tol maga előtt.

helyH   miJ   miJ   iH   meJ   helyH

(Megjegyzés: a névutós szerkezet (maga előtt) helyesen aláhúzva 0,2 pontot ér.) (10 x 0,1 = 1)

2. felerősödik, megkérdzem (2 x 0,5 = 1)

3. a) viharjelzés, reklámrepülő

b) embertömeg, családapák, gyorsúszásban, diadalittas, gumilabda (4 x 0,25 = 1)

4. három unokája (2 x 0,5 = 1)

5. a) pl.: lépés, léphet

b) pl.: lépett, lépne

c) pl.: lépésben, lépésből

d) pl.: lépnének, léptünk

(Megjegyzés: minden egyéb helyes megoldás is elfogadható.) (4 x 0,25 = 1)

6.

	Létige	Idő	Mód	Szám	Személy
1.	lehet	jelen	kijelentő	egyes/E	harmadik/3.
2.	van	jelen	kijelentő	egyes/E	harmadik/3.

(2 x 0,5 = 1)

7. maradt, elhízott (2 x 0,5 = 1)

8. a) egymást

b) mire (A *hová* határozószói kérdő névmás is elismerhető.)

c) maga

d) mindenki

e) aki

(5 x 0,2 = 1)

9. a) azt

b) gyorsúszásban (2 x 0,5 = 1)

10. Zsezseg a víz (1)

11. c) (1)

12. . a) manysi (vogul), hanti (osztják)

b) i. e. 3000 körül (2 x 0,5 = 1)

13. Ómagyar Mária-siralom (Csak a helyesen leírt cím fogadható el.) (1)

14. a) Igaz

b) Hamis

c) Igaz

d) Igaz

(4 x 0,25 = 1)

15. jelkép v. szimbólum (1)

16. a), c), e), f) (4 x 0,25 = 1)

17. a) Fehér

b) Üvölt/Ordít

c) Szereti

d) Kerülgeti

e) Szegény

(5 x 0,2 = 1)

18. a) nagyravágó
b) felsőbbrendű (2 x 0,5 = 1)
19. a) fáradtság
b) fáradtság (2 x 0,5 = 1)
20. Technikai okok miatt ma zárva! (2 x 0,5 = 1)